

**Міністерство освіти і науки України
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної роботи

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ГРУПИ РИЗИКУ»

підготовки здобувачів першого (бакалаврського)

рівня вищої освіти

спеціальності 232 Соціальне забезпечення

за освітньо-професійною програмою «Соціальне забезпечення»

мова навчання українська

Слов'янськ – 2021 р.

Розробник:

Коношенко С.В., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Рецензенти:

Панасенко Е.А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри практичної психології ДВНЗ «ДДПУ»

Трубник І. В., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи ДВНЗ «ДДПУ»

Силабус розглянуто і схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи

Протокол № 1 від 27 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

С.В. Коношенко

Затверджено та рекомендовано до впровадження
вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

«30» серпня 2021 р., протокол № 1

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНА РОБОТА З ДІТЬМИ ГРУПИ РИЗИКУ»

Кількість кредитів	5
Рік підготовки, семестр	3 5, 6
Компонент освітньої програми	обов'язковий
Викладач	Коношенко С.В. – професор кафедри соціальної роботи, доктор педагогічних наук, доцент
Контактна інформація	Konoshenko.sergey777@gmail.com
Консультації	кожний четвер місяця, 14.00. – 15.00.
Анотація навчальної дисципліни	<i>об'єкт вивчення</i> – організація соціальної роботи з дітьми групи ризику <i>предмет вивчення</i> – сучасні тенденції розвитку соціальної роботи з дітьми групи ризику; напрями соціальної роботи з дітьми групи ризику в Україні; модернізація технологій надання соціальних послуг населенню; організація процесу соціальної роботи з дітьми групи ризику в установах і службах територіальної громади; розкриття основних теоретичних положень соціальної роботи з представниками групи ризику; створення оптимальних умов для соціалізації клієнтів з проявами ризикованої поведінки.
Опис навчальної дисципліни	<i>Мета навчальної дисципліни:</i> допомога студентам у вивченні теоретичних основ ризикованої поведінки, ознайомлення з технологіями її попередження і подолання у клієнтів групи ризику.

Ключові слова: соціальна робота, діти групи ризику, профілактика, ризикована поведінка, девіантна поведінка, алкоголізм, наркоманія, проституція, вандалізм, злочинність.

Очікувані результати навчання:

Використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення і соціальної роботи у наданні соціальних послуг клієнтам, що перебувають у групі ризику.

Організовувати соціальну роботу з різними категоріями населення, що перебувають у складних життєвих обставинах.

Здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з представниками групи ризику.

Знати сутність і причини алкоголізму, наркоманії, вандалізму, булінгу, злочинності, проституції, гемблінгу як форм ризикованої поведінки та володіти технологіями їх попередження і подолання.

Навчально-методичні матеріали:

1. Іванова, Ірина Борисівна. Методи соціальної роботи (на основі державних стандартів соціальних послуг) [Текст] : навч. посіб. / Іванова І. Б. - Київ : Ун-т "Україна", 2018. - 301 с.

2. Соціальна робота з групою ризику : Курс лекцій / Укладач Коношенко С.В. Слов'янськ : Видавництво Б.І. Маторіна, 2021. 42 с.

3. Соціальна робота з особами з особливими потребами [Текст] : навч. посіб. / [уклад. Г. В. Фещенко] ; Черкас. облдержадмін., Департамент освіти і науки, Комун. ВНЗ "Уман. гуманітар.-пед. коледж ім. Т. Г. Шевченка". - Умань : Сочінський М. М. [вид.], 2020. - 134 с.

Ресурси:

– дистанційний курс „Соціальна робота з групою ризику” (<http://ddpu.edu.ua:9090/moodle/course/view.php?id=420>);

мультимедійна апаратура, екран, проектор; бібліотечні фонди.

Теми	<p><i>Програма навчальної дисципліни містить такі теми:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теоретичні аспекти ризикованої поведінки. 2. Профілактика мобінгу і булінгу як негативних соціальних явищ. 3. Попередження проявів ризикованої поведінки представниками молодіжних субкультур. 4. Профілактика вандалізму як прояву ризикованої поведінки і негативного соціального явища. 5. Соціальна робота з представниками кримінальної субкультури як групою ризику. 6. Вплив соціальних інститутів на прояви акцентуйованими неповнолітніми ризикованої поведінки. 7. Сирітство як негативне соціальне явище. 8. Генеза соціальної роботи з дітьми, позбавленими батьківського піклування, в Україні та закордоном. 9. Особливості соціального і психофізичного розвитку дітей-сиріт. 10. Форми утримання та виховання дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування. 11. Організація соціальної роботи з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими батьківського піклування.
Методичні поради для викладачів «Як навчати?»	<p><i>Методи навчання:</i> словесний метод (розповідь, пояснення, дискусія, співбесіда тощо); практичний метод (практичні заняття); наочний метод (метод демонстрацій); метод проблемного викладення матеріалу; кейс-метод; створення ситуацій зацікавленості, метод цікавих аналогій; метод проєктів.</p>
Методичні поради для здобувачів «Як навчатися?»	<p><i>Види роботи здобувачів</i> (реферат, есе, доповідь, кросворд, розробка тесту, доповідь, презентації та виступи на наукових заходах, захист практичних робіт, розробка і проведення соціально-педагогічного заходу, соціальна реклама).</p>

Оцінювання

Види, методи та форми контролю.

Види: поточний контроль, підсумковий контроль, семестровий контроль (істити у 5і 6 семестрах).

Методи: перевірка самостійної роботи, усне опитування.

Форми: індивідуальна та фронтальна перевірка.

Організаційні процедури та порядок виявлення якості засвоєння навчального матеріалу, рівня відповідності отриманих знань, умінь і навичок здобутій кваліфікації в межах освітнього процесу здійснюється відповідно до Положення про контрольні заходи у „ДДПУ”

(<http://www.slavdpu.dn.ua/images/stories/news/normativ/003.pdf>)

Оцінювання результатів навчання студентів у процесі *лекційного заняття* виставляється за такими критеріями: присутність здобувача на лекції (0,5 балів), складання її конспекту та активна участь у процесі лекції (0,5 балів).

Відповідь на *практичному занятті* оцінюється за наступними критеріями:

4 бали - здобувач у повному обсязі опрацював програмний матеріал, основну і додаткову літературу, має глибокі й міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями у вирішенні завдань, робить аргументовані висновки, може вільно висловлювати власні судження і переконувати інших, здатний презентувати власне розуміння питання.

3 бали - здобувач володіє навчальним матеріалом, формулює нескладні висновки, може узагальнювати набуті знання і частково застосовувати їх у вирішенні завдань, аргументація на достатньому рівні.

1-2 бали - здобувач загалом самостійно відтворює програмний матеріал, може дати стислу характеристику питання, але у викладеному матеріалі є істотні прогалини, є певні неточності як у

відтворенні матеріалу, так і у висновках, аргументація низька, використання набутих знань у вирішенні завдань на низькому рівні.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється в 5 семестрі у 51 б. (денна форма навчання) та 76 б. (заочна форма навчання); у 6 семестрі в 77 б. (денна форма навчання) та 81 б. (заочна форма навчання).

Вимоги:

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів/-ок виникають запитання, можна звернутися до викладача особисто або за електронною поштою, яку викладач/-ка надасть на першому практичному занятті.

Під час лекційного заняття студентам та студенткам рекомендовано вести конспект заняття та зберігати достатній рівень тиші. Ставити питання до лектора /-ки – це абсолютно нормально.

На практичних заняттях бажана активна участь здобувачів вищої освіти під час обговорення в аудиторії, студенти/-ки мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливність та неупередженість,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента/-ки,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я-висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,

- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Вітається творчий підхід у різних його проявах. Від студентів/-окочікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та інших заходах з предметного профілю.

Кафедра соціальної роботи підтримує нульову толерантність до плагіату. Від студентів та студенток очікується бажання постійно підвищувати власну обізнаність в академічному письмі. На перших заняттях проводитимуться інформаційні заходи щодо того, що саме вважати плагіатом та як коректно здійснювати дослідницько-науковий пошук.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти, затверджені в ДДПУ (для оцінювання екзамену):

Результатипідсумкових форм контролю оцінюються: за національноюп'ятибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», «неприйнятно») і за 100-бальною шкалою.

Допуск до підсумкового контролю з навчальної дисципліни становить 60 балів, визначається як сумарна мінімальна кількість балів, яку має набрати здобувач вищої освіти для отримання позитивної оцінки «задовільно», крок шкали – 1. При цьому межа незадовільногонавчання становить 59 балів.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 5 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min

T 1	1	0,5	8	2	8	1
T 2	1	0,5	4	1	8	1
T 3	1	0,5	4	1	8	1
T 4	1	0,5	12	3	8	1
T 5	1	0,5	4	1	8	1
T 6	-	-	12	3	11	1
Разом	5	2,5	44	11	51	6

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 5 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
T 1	1	0,5	4	1	12	1
T 2	-	-	4	1	12	1
T 3	1	0,5	4	1	12	1
T 4	-	-	4	1	12	1
T 5	2	1	4	1	12	1
T 6	-	-	-	-	16	1
Разом	4	2	20	5	76	6

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за

темами за результатами поточного контролю (денна форма навчання, 6 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 7	1	0,5	-	-	15	2
Т 8	1	0,5	8	2	15	2
Т 9	-	-	4	1	15	2
Т 10	1	0,5	-	-	15	2
Т 11	-	-	8	2	17	2
Разом	3	1,5	20	5	77	10

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам, із розподілом за темами за результатами поточного контролю (заочна форма навчання, 6 семестр)

Тема	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота	
	Max	Min	Max	Min	Max	Min
Т 7	1	0,5	-	-	16	2
Т 8	1	0,5	8	2	16	2
Т 9	-	-	4	1	16	2
Т 10	1	0,5	-	-	16	2
Т 11	-	-	4	1	17	2

	Разом	3	1,5	16	4	81	10
Переваги вивчення навчальної дисципліни «Бонус вивчення»	Вивчення дисципліни дає: вміння використовування базові знання з історії, теорії та технологій соціального забезпечення і соціальної роботи у наданні соціальних послуг клієнтам, що перебувають у групі ризику; навички організувати соціальну роботу з різними категоріями населення, що перебувають у складних життєвих обставинах; компетентності здійснювати профілактичну та реабілітаційну роботу з представниками групи ризику.						

Коношенко С.В. доктор пед. наук, доцент
